

Minister van Financiën

Mijn kenmerk

2023.0241

Uw kenmerk

Datum

18 juli 2023

Betreft: Internetconsultatie Wet stelsel kredietregistratie

Excellentie,

Kifid maakt graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de internetconsultatie over de Wet stelsel kredietregistratie. Wij zullen onze reactie beperken tot onderdelen die raken aan de taak van Kifid.

Over Kifid

Kifid is het deskundige en toegankelijke klachtenloket voor mensen met een klacht over een financiële dienst of financieel product. Hieronder worden begrepen verzekeringsproducten in brede zin, bancaire diensten en beleggingsdiensten. Sinds 1 oktober 2021 is de Geschillenregeling BKR overgegaan naar Kifid. Sindsdien behandelt Kifid ook de klachten over BKR-registratie. In 2022 hebben wij 412 klachten over kredietregistratie bij BKR behandeld.

Aandachtspunten

Kifid erkent het belang van een kredietregistratie die op verantwoorde wijze plaatsvindt. Daarom omarmt Kifid ook de in het wetsvoorstel opgenomen wettelijke waarborgen. Wij zien evenwel enkele punten die wat ons betreft verduidelijking behoeven.

Graag brengen wij de volgende punten onder uw aandacht.

- *De maatstaf waaraan het verzoek tot verwijdering of wijziging van een registratie moet voldoen (artikel 8 lid 1 van het wetsvoorstel))*

De grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens door BKR is thans artikel 6, lid 1, onderdeel f AVG (gerechtvaardigd belang).¹ Gegeven deze grond is de maatstaf voor de beoordeling van een verzoek tot verwijdering of wijziging dat een registratie van gegevens door BKR *in beginsel* moet worden gestaakt, *tenzij* dwingende gerechtvaardigde gronden voor de verwerking daartegen pleiten.

¹ Zie het arrest van de Hoge Raad van 23 december 2022, ECLI:NL:HR:2022:1945 (*Rabobank*).

Dit betekent dat de verwerkingsverantwoordelijke moet ‘aantonen’ dat zijn dwingende gerechtvaardigde belangen zwaarder wegen dan de belangen of de grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkene.²

Het wetsvoorstel wijzigt die grondslag naar artikel 6, lid 1, onderdeel c AVG (wettelijke verplichting). Hieruit lijkt te volgen dat een verzoek tot verwijdering of wijziging moet worden getoetst aan de maatstaf dat de inbreuk op de belangen van de betrokkene niet onevenredig mag zijn in verhouding tot het met de verwerking te dienen doel, en dat dit doel in redelijkheid niet op een andere, voor de betrokkene minder nadelige, wijze kan worden verwezenlijkt. Kifid wijst op de jurisprudentie van de Hoge Raad over deze maatstaf.³

Artikel 8 lid 1 van het wetsvoorstel introduceert evenwel als maatstaf voor de toetsing van een verwijderingsverzoek dat de verwerking, gelet op het belang dat de regeling beoogt te beschermen, zal leiden tot een *onbillijkheid van overwegende aard*. Niet duidelijk is waarop die billijkheidstoets is gebaseerd.

In de Memorie van Toelichting wordt opgemerkt dat het voor de hand ligt dat bij de beoordeling van de registratie wordt aangesloten bij het huidige toetsingskader.⁴ Hierbij sluit aan de overweging in de Memorie van Toelichting dat er voor personen van wie gegevens worden geregistreerd geen wijzigingen zijn naar aanleiding van het wetsvoorstel.⁵

Artikel 8 lid 1 van het wetsvoorstel lijkt, zoals hiervoor gezegd, evenwel een nieuwe maatstaf te introduceren. Graag geven wij u daarom in overweging meer duidelijkheid te verschaffen over de toetsingsmaatstaf die zal gelden onder het wetsvoorstel, en toe te lichten waarom niet wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Hoge Raad.

- *Registratietermijn in geval van overlijden (artikel 7 lid 3 wetsvoorstel)*

In artikel 7 lid 3 van het wetsvoorstel is neergelegd dat in geval van overlijden gedurende de looptijd van een overeenkomst, de kredietgegevens van de natuurlijke persoon een jaar na opgave van het overlijden worden verwijderd. Kennelijk is deze termijn overgenomen uit artikel 14 lid 2 van het Algemeen Reglement CKI. Niet onderbouwd is waarom het gerechtvaardigd is de kredietgegevens nog gedurende die termijn te bewaren. Een nadere toelichting lijkt, zeker uit AVG-oogpunt, wenselijk.

² Zie art. 21 lid 1 AVG. En de conclusie van de Advocaat-Generaal vóór het arrest van de Hoge Raad van 23 december 2022, ECLI:NL:PHR:2022:462, r.o. 2.21

³ Zie voor deze maatstaf het arrest van de Hoge Raad van 9 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ8097 (*Santander*). Dit arrest is weliswaar gewezen onder de vigeur van de Wet bescherming persoonsgegevens, maar deze maatstaf heeft haar gelding onder de AVG behouden, zie het arrest van de Hoge Raad van 3 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1814 (*Hoist*), r.o. 3.1.2.

⁴ Zie pagina 8, eerste alinea en pagina 17, toelichting op artikel 8.

⁵ Zie pagina 13, § 7.

- *Mogelijkheid geschil voor te leggen aan Kifid of de rechter*

Uit de Memorie van Toelichting volgt dat de huidige praktijk wordt gecontinueerd waarbij een kredietnemer na het indienen van een verwijderingsverzoek een geschil kan voorleggen aan Kifid, de Geschillencommissie private lease of de civiele rechter. Wij geven u in overweging dit expliciet op te nemen in artikel 8 van het wetsvoorstel.

Bij de internetconsultatie heeft u twee specifieke vragen gesteld. Kifid geeft hieronder, voor zover passend, haar reactie weer.

- *Verskil in registratie bij consumptief krediet en hypothecair krediet*

In artikel 5 lid 1 onder c van de AVG is vastgelegd dat minimale gegevensverwerking noodzakelijk is. Gelet daarop geldt voor een stelsel van kredietregistratie dat het uitgangspunt dient te zijn dat zo min mogelijk persoonsgegevens worden geregistreerd. Nog los van de vraag of positieve registratie van hypotheek gewenst is, vragen wij ons dan ook af wat rechtvaardigt dat consumptief krediet wel positief wordt geregistreerd. Dat hypotheek niet positief worden geregistreerd kan worden verklaard door het feit dat hypotheekakten worden ingeschreven in het kadaster, maar uit die inschrijving blijkt niet de daadwerkelijke schuld.

- *Verkorting registratietermijn van vijf naar drie jaar (artikel 7 lid 1 wetsvoorstel)*

In BKR-klachten die Kifid bereiken kijkt de Geschillencommissie in zaken waarin een registratie drie jaar heeft geduurd al naar de financiële situatie waarin de betrokkene zich op het moment van klagen bevindt. Een verkorting van de registratietermijn naar drie jaar sluit aan bij deze al door de Geschillencommissie gehanteerde werkwijze.

Tot slot wensen wij nog het volgende onder uw aandacht te brengen.

- *Voornemen terugbrengen registratietermijn na schuldhulptraject naar zes maanden*

Wij constateren uit de Eerste voortgangsrapportage aanpak geldzorgen, armoede en schulden die de minister voor Armoedebestrijding, Participatie en Pensioenen op 8 juni 2023 aan de Tweede Kamer heeft aangeboden dat het kabinet voornemens is om de registratie van schuldhulpverlening terug te brengen naar zes maanden voor mensen die een schuldhulptraject succesvol hebben afgerond. Wij zien hierover niets terug in het wetsvoorstel, dan wel in de Memorie van Toelichting. Dit voornemen ten aanzien van de registratie van schuldhulp ziet dan ook niet op de registratietermijn van kredietgegevens.⁶ Wij stellen echter vast dat in klachten die aan Kifid worden voorgelegd hierover verwarring bestaat bij consumenten en geven u dan ook in overweging te onderzoeken op welke wijze daarover in de Memorie van Toelichting enige verduidelijking kan worden gegeven.

⁶ Zie de kamerbrief van de minister van Financiën en de minister voor Armoedebestrijding, Participatie en Pensioenen van 23 juni 2023 n.a.v. de vragen die zijn gesteld door het lid Van der Lee over het bericht dat het BKR de bewaartermijn van BKR-registraties bekort.

Met vriendelijke groet,
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

mr. E.C. Ruinaard
Voorzitter Geschillencommissie